

יד ושם

המשרד לאזרחים ותיקים

"לְדוֹרוֹת" סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל

שאלון לרישום קורות ניצולי השואה

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית וחינוכית. אוסף הסיפורים מפורסם באתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם פרטי: אביבה	שם משפחה: לוסיג
----------------	-----------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה
במידה והשאלה אינה נוגעת אלייך, אין צורך לענות עליה

שם משפחה איתו נולדתי: וורטמן		בלועזית
Wortman		
שם פרטי איתו נולדתי: פירושקה	בלועזית	שנת לידה: 1935
Firoshkah		מין: נקבה
עיר לידה: בודפשט	בלועזית	ארץ לידה: הונגריה
Budapest		
שם פרטי ושם משפחה של האב: יונה וורטמן	שם פרטי ושם נעורים של האם: אליזבת רכניצר	
מקום מגורים קבוע לפני המלחמה: בודפשט	בלועזית	ארץ המגורים: הונגריה
Budapest		
השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה: (יסודי, תיכון, אוניברסיטה, ישיבה)	מקצוע לפני המלחמה: (תלמיד, סנדלר, מורה)	חבר בארגון או בתנועה: (בית"ר, השומר הצעיר, בני עקיבא)
מקומות מגורים בתקופת המלחמה: (שם העיר או האזור ושם הארץ)		
במידה והיית בגטו, ציין את שמו: גטו בודפשט	בלועזית	Budapest ghetto
במידה והיית במחנה עבודה או מחנה ריכוז, ציין את שמו	בלועזית	
המקום בו נודע לך כי הנך אדם חופשי: בית ילדים בבודפשט		תאריך השחרור: 1945
במידה והיית במחנה עקורים ציין את שמו (מחנות פליטים שהוקמו לאחר המלחמה בעיקר באוסטריה, גרמניה ואיטליה)		ציין מקום אליו חזרת לאחר השחרור : דירת המשפחה הישנה
במידה והיית במחנות מעצר בקפריסין, ציין ממת' עד מת'	שנת עליה:	במידה ועלית באנייה, ציין את שמה: אוניית "פאטריה"
	1949	

אנא ספרי/ על קורותיך לפני המלחמה

(ציוני דרך: הבית בו גדלת, בית הספר, חברי ילדותך; במה עסקו הוריך, המשפחה המורחבת, חגים ומאכלים)

נא לכתוב בגוף ראשון

גרתי בבית עם אבי, שני אחיי, סבי וסבתי. הדירה הייתה בגודל בינוני והיו בה שני חדרים. המצב הכלכלי היה סביר וקצת פחות מהממוצע. לסבי היה דוכן בגדים ואבי היה סוכן מכירות של מפעל. משפחתי המורחבת הייתה די קטנה. היו לי שני דודים בסך הכול. משפחתי הייתה חילונית ולא חגגנו חגים יהודיים. אני זוכרת שסבתי הייתה מבשלת אוכלת טעים ובעיקר מרק עוף וקניידלעך. למדתי בבית ספר לא יהודי ולא אהבתי ללכת לבית הספר. היו לי כמה חברים טובים מבית הספר למרות שהיום אני לא זוכרת את שמם. חבריי הטובים ביותר היו שני שכנים שהיו בני גילי ואיתם הייתי מבלה את רוב שעות הפנאי.

נא ספרי/ על קורותיך בזמן המלחמה

(גירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסתור או בזהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים במחתרת, השתתפות בבריחה או בהתנגדות, האנשים שהיו בסביבתך בגטו או במסתור, במי נעזרת או אולי למי עזרת):

אני זוכרת שלקחו את אבי לעבודות כפייה ברוסיה עד אשר הוא נפצע והוחזר הביתה. כשהחלים הגרמנים אספו יהודים וביניהם אבי ולקחו אותם למחנה ריכוז "מאוטהאוזן" שבאוסטריה. נשארתי עם אחיי בלבד עד שהגרמנים באו ולקחו אותנו לגטו של בודפשט. למזלנו הצלחנו להכניס ולשמור כמות רבה של אוכל לגטו עד שהוחלט להפסיק לנו את אספקת האוכל. התנועות הציוניות בגטו דאגו לנו למעט אוכל בתקופות שהיה חסר. התנועות הציוניות עזרו לנו בכל צרה שבה נתקלנו. מחוץ לגטו לא הייתה לי בעיה להתהלך בכלל ולא הייתי מסתובבת עם הטלאי הצהוב מכיוון שהמראה שלי הטעה את הגרמנים לחשוב שאני אחת משלהן. הייתי ילדה בלונדינית בעלת עיניים בהירות וזה לא תאם לסטריאוטיפ היהודי. בזמן המלחמה באו הנאצים ולקחו גם את אחי הגדול שהיה מבוגר ממני בחמש שנים למחנה ריכוז שם הוא נספה (אני לא יודעת איך בדיוק).

אנא ספרי/ על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ

(השחרור וחזרתך הביתה, חיך אחרי המלחמה, העפלה/ עליה):

ב-18.1.45 נכנס הצבא הרוסי לגטו ועברו מבית לבית על מנת לא לפספס אף אחד. בא אלי חייל רוסי שחיבק ונישק אותי ואף נתן לי סוכריות. הוא סיפר שהוא מתגעגע לילדיו אשר אני מזכירה לו אותם ושכולנו משוחררים. ליד בית המשפחה אליו חזרנו התמקמה פלוגה של הצבא הרוסי. באחד הימים בהם הלכתי ליד הפלוגה קרא לי חייל רוסי ונתן לי סיר מלא באוכל. מאותו יום הייתי עוברת שם בכל יום ומקבלת סיר מלא באוכל מהחיילים הרוסים. גרתי בבית עם סבי, סבתי ואחותי. הטראומה הגדולה ביותר קרתה לי כשהלכתי לטייל עם סבי והוא נפצע בראשו מכדור תועה של חייל רוסי ומת. זעקותיי לעזרה גרמו לשכנים לצאת אלי ולעזור לי לעטוף אותו ולקבור אותו בקבר אחים. עם הזמן חזרתי ללימודים וכשסיימתי אספו את כל הילדים שמיועדים לעליה לארץ ולקחו אותנו למרסיי שבצרפת שם גרתי כארבעה חודשים עד שהתפנה מקום באוניות שהעפילו ארצה. עליתי ארצה בגיל 14.

נא ספרי/ על חיך בארץ

(תחושותיך בעת עלייתך ארצה, פעילותך הציבורית או התרבותית, המשפחה שהקמת, המסר שברצונך להעביר לדורות הבאים):

הרגשתי נפלא לעלות לארץ. לברוח מהכול לעבר מדינת היהודים. הגענו למחנה מעבר בקרית שמואל עד שהעבירו אותנו לקיבוץ "עין השופט" אליו היינו מיועדים. את בעלי הכרתי בקיבוץ ויש לנו שלושה ילדים (הבכורה בת 56, האמצעי בן 53 והקטן בן 43), ושישה נכדים ושני נינים. אני נהנית מאוד להיות חברת הקיבוץ ועברתי הרבה תפקידים ביניהם מזכירה טכנית, רכזת קומונה וחברה בוועדת המינויים. במשך חמש שנים תרגמתי עדויות של ניצולים יוצאי הונגריה מהונגריה לעברית. בשנת 1970 הייתי פעילה פוליטית במפלגת מפ"מ שהיא כמו מרצ של היום. המסר שברצוני להעביר לדורות הבאים הוא: תזכרו! פשוט תזכרו! נשארנו בחיים שהמחשבה היחידה שמהדהדת בראשו וגורמת לנו לשרוד היא להמשיך את דרכו של העם היהודי.

יד ושם

המשרד לאזרחים ותיקים

ראיון: רפאל בן שלוש, קיבוץ עין – שופט, אוגוסט 2013